Evropský parlament
2014-2019

PŘIJATÉ TEXTY

P8_TA(2016)0337

Svěřenecký fond EU pro Afriku: důsledky pro rozvoj a humanitární pomoc

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 13. září 2016 o svěřenském fondu EU pro Afriku: důsledky pro rozvoj a humanitární pomoc (2015/2341(INI))

Evropský parlament,

– s ohledem na čl. 41 odst. 2 Smlouvy o Evropské unii (SEU),

– s ohledem na článek 208 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU),

– s ohledem na svěřenský krizový fond EU pro stabilitu a řešení základních příčin nelegální migrace a vysidlování osob v Africe (svěřenský fond EU pro Afriku), který byl zřízen na summitu ve Vallettě věnovaném migraci a pořádaném ve dnech 11.–12. listopadu 2015,

– s ohledem na společný akční plán, jenž byl přijat na summitu ve Vallettě,

– s ohledem na Dohodu o partnerství mezi členy afrických, karibských a tichomořských států na jedné straně a Evropským společenstvím a jeho členskými státy na straně druhé, která byla podepsána dne 23. června 2000[1] v Cotonou, na její následná revidovaná znění a přílohu IC (víceletý finanční rámec na období 2014–2020), která odpovídá 11. Evropskému rozvojovému fondu (ERF),

– s ohledem na víceletý finanční rámec na období 2014–2020, který představuje rozpočet EU, a na jeho okruh 4 („Globální Evropa“),

– s ohledem na Agendu pro udržitelný rozvoj 2030, která byla přijata na summitu OSN o udržitelném rozvoji pořádaném v New Yorku v roce 2015,

– s ohledem na společný pracovní dokument útvarů s názvem „Rovnost žen a mužů a posílení postavení žen: proměna životů dívek a žen prostřednictvím vnějších vztahů EU v období let 2016–2020“ (SWD(2015)0182) a na závěry Rady ze dne 26. října 2015, v nichž je schválen příslušný akční plán pro rovnost žen a mužů na období 2016–2020,

– s ohledem na Pekingskou akční platformu (1995) a akční program Mezinárodní konference o populaci a rozvoji (1994) a na výsledky jejich hodnotících konferencí,

[1] Úř. věst. L 317, 15.12.2000, s. 3.

– s ohledem na článek 52 jednacího řádu,

– s ohledem na zprávu Výboru pro rozvoj a stanovisko Rozpočtového výboru (A8-0221/2016),

A. vzhledem k tomu, že svěřenský fond EU pro Afriku, jehož zřízení podepsal předseda Evropské komise společně s 25 členskými státy EU, s Norskem a Švýcarskem a jenž založili evropští a afričtí partneři dne 12. listopadu 2015 na summitu ve Vallettě věnovaném migraci, si klade za cíl přispívat k posilování stability v daných regionech a k lepšímu řízení migrace; vzhledem k tomu, že konkrétnějším účelem fondu je řešit základní příčiny destabilizace, nuceného vysidlování a nelegální migrace podporou odolnosti, ekonomických možností, rovných příležitostí, bezpečnosti a rozvoje;

B. vzhledem k tomu, že Evropský konsensus o rozvoji je nadále ideovým rámcem rozvojové politiky EU a Evropský konsensus o humanitární pomoci znovu potvrzuje základní zásady humanitární pomoci; vzhledem k tomu, že v nové Agendě pro udržitelný rozvoj 2030 je mír označen za prvek zásadního významu z hlediska dosažení rozvoje a že byl zaveden 16. cíl udržitelného rozvoje, který se týká míru a spravedlnosti; vzhledem k tomu, že EU a její partneři v humanitární oblasti musí být schopni zajistit pomoc a ochranu, a to na základě potřeb a při dodržování zásad neutrality, nestrannosti, humanity a nezávislosti humanitární činnosti, které jsou zakotveny v mezinárodním právu, zejména v mezinárodním humanitárním právu;

C. vzhledem k tomu, že Afrika stále zaznamenává vysoký populační růst a pouze pomalý pokles míry plodnosti, což v blízké budoucnosti povede k prudkému zvýšení počtu mladých obyvatel v produktivním věku a k velkým potenciálním sociálním a ekonomickým přínosům; vzhledem k tomu, že k posílení stability, udržitelného hospodářského růstu, sociální soudržnosti a rozvoje v regionu je nezbytně nutné poskytnout mladým lidem vzdělání, zajistit, aby získali dovednosti, které potřebují k rozvinutí svého potenciálu, a vytvářet pracovní příležitosti;

D. vzhledem k tomu, že svěřenský fond EU má být rozvojovým nástrojem, který shromažďuje prostředky od různých dárců, aby EU mohla rychle, flexibilně, doplňkově, transparentně a kolektivně reagovat na různé aspekty krizových situací;

E. vzhledem k tomu, že na celém světě žije 1,5 miliardy lidí v nestabilních regionech zasažených konflikty a že se zvyšuje počet nestabilních států a zvětšují se oblasti, v nichž chybí vláda, což vede k nárůstu chudoby, bezpráví, násilí a k bujení korupce; vzhledem k tomu, že svěřenský fond EU byl vytvořen, aby pomáhal 23 zemím ležícím ve třech afrických regionech (Africký roh; oblast Sahelu a povodí Čadského jezera; severní Afrika), v nichž se nacházejí země, které patří v Africe k těm nejzranitelnějším, nesou dopady migrace jakožto země původu, tranzitu či určení, nebo země, v nichž se spojují všechny tyto tři možnosti, a z této formy finanční pomoci EU budou mít největší užitek; vzhledem k tomu, že v individuálních případech mohou ze svěřenského fondu EU těžit i africké země ze sousedství způsobilých zemí, neboť mohou být zapojeny do projektů svěřenského fondu, které nabývají regionálních rozměrů, jelikož si kladou za cíl řešit regionální migrační toky a související přeshraniční problémy;

F. vzhledem k tomu, že účelem svěřenského fondu EU je řešit základní příčiny nelegální migrace a vysidlování v zemích původu migrantů, tranzitních zemích a cílových zemích prostřednictvím těchto pěti prioritních témat: 1) přínos migrace z hlediska rozvoje; 2)

legální migrace a mobilita; 3) ochrana a azyl; 4) předcházení nelegální migraci a boj proti ní a 5) návrat, zpětné přebírání a reintegrace;

G. vzhledem k tomu, že příspěvek EU činí 1,8 miliardy EUR a že Komise může rovněž stejnou částku čerpat z dalších fondů členských států EU a ze zdrojů jiných dárců; vzhledem k tomu, že svěřenský fond EU má doplňovat stávající pomoc, kterou EU těmto regionům poskytuje, která do roku 2020 představuje více než 10 miliard EUR a jejímž účelem je podporovat udržitelný hospodářský růst podporující začlenění;

H. vzhledem k tomu, že v roce 2014 byly vytvořeny dva svěřenské fondy EU, totiž svěřenský fond Bekou se zaměřením na stabilizaci a obnovu Středoafrické republiky, který přinesl kladné výsledky, a fond Madad zřízený v reakci na krizi v Sýrii;

I. vzhledem k tomu, že zpráva Populačního fondu OSN (UNFPA) o vývoji Mezinárodní konference o populaci a rozvoji po roce 2014 (*ICPD Beyond 2014 Global Report*) vydaná dne 12. února 2014 zdůrazňuje, že ochrana žen a nezletilých osob vystavených násilí musí být v mezinárodní rozvojové agendě jednou z priorit;

J. vzhledem k tomu, že svěřenské fondy jsou součástí odpovědi ad hoc, která tak poukazuje na nedostatek zdrojů a omezenou pružnost finančního rámce EU, ovšem tyto fondy jsou nezbytné k zajištění rychlé a komplexní reakce na humanitární krize, včetně krizí dlouhodobé povahy;

K. vzhledem k tomu, že EU bude nadále vyvíjet úsilí o účinné provádění rezoluce Rady bezpečnosti OSN 1325 a následných rezolucí o ženách, míru a bezpečnosti;

Přidělování finančních prostředků a rozpočtové aspekty

1. připomíná, že přidělování finančních prostředků má tři hlavní fáze: přislíbení, závazek a platbu; zdůrazňuje však, že je třeba vzít si ponaučení z předchozích svěřenských fondů EU; vyjadřuje politování nad skutečností, že finanční příspěvky členských států jsou stále příliš nízké, neboť činí pouze malý zlomek příspěvku Unie a ani zdaleka tak nedosahují výše oficiálního závazku, jelikož v dubnu 2016 činily pouze 81,71 milionu EUR (nebo 4,5 % z navrhovaných 1,8 miliardy EUR); trvá na tom, že sliby a závazky musí přejít v činy; připomíná Radě a Komisi, že účinnou pomoc představuje včasné a předvídatelné financování, a naléhavě vyzývá k rychlejšímu vyplácení těchto prostředků;

2. vítá záměr uvolnit prostředky v nouzových situacích rychleji a pružněji a shromáždit různé zdroje financování s cílem řešit migrační a uprchlickou krizi v jejích mnohočetných dimenzích; kritizuje skutečnost, že Komise odchýlila jednotlivé položky od cílů a zásad základních aktů a směřovala je prostřednictvím svěřenského fondu EU, neboť to porušuje finanční pravidla a mimoto je ohrožen úspěch dlouhodobých politik Unie; vyzývá proto k tomu, aby byly, pokud možno, používány nové prostředky, aby byla zaručena plná transparentnost ohledně původu a určení příslušných prostředků;

3. poznamenává, že pokud jde o vnější věci, je hlavním záměrem svěřenských fondů EU umožnit využitím příspěvků členských států EU a dalších dárců okamžitou reakci v případě konkrétních mimořádných událostí či krizových situací po odeznění těchto událostí, a tím současně celosvětově posílit viditelnost evropských snah; zdůrazňuje však, že členské státy by neměly přehlížet svůj závazek spočívající ve vyčlenění 0,7 %

jejich hrubého národního důchodu (HND) na oficiální rozvojovou pomoc; vyzývá proto členské státy, aby dostály svým závazkům, pokud jde jak o cíl 0,7 % na oficiální rozvojovou pomoc, tak o jejich příspěvek do svěřenského fondu EU pro Afriku;

4. zdůrazňuje volatilitu dobrovolných příspěvků a naléhavě vyzývá členské státy, aby dostály svým závazkům a raději urychleně a účinně doplnily příspěvek Unie tak, aby svěřenský fond EU mohl rozvinout svůj plný potenciál, než aby poskytly minimum požadované pro získání hlasovacích práv ve strategické radě;

5. vyjadřuje politování nad tím, že svěřenské fondy vedou k obcházení rozpočtového orgánu a k narušování jednoty rozpočtu; konstatuje, že vytvoření tohoto nástroje ad hoc znamená uznání nedostatečnosti víceletého finančního rámce (VFR) na léta 2014–2020; připomíná, že rozpočet Unie vychází z 85 % z příspěvků členských států; domnívá se, že zavedení tohoto svěřenského fondu EU znamená fakticky přezkum stropů současného víceletého finančního rámce prostřednictvím zvýšení příspěvků členských států; zdůrazňuje proto, že vytváření nástrojů finanční podpory mimo rozpočet EU musí být nadále výjimečné; vyjadřuje politování nad skutečností, že Parlament není zastoupen ve strategické radě, přestože podstatná část prostředků pochází z rozpočtu Unie; žádá, aby byl rozpočtový orgán pozván k účasti ve strategické radě;

6. poznamenává, že zdrojem finančních prostředků EU přidělovaných svěřenskému fondu EU pro Afriku je v současnosti zejména 11. ERF; zdůrazňuje, že svěřenský fond EU byl vytvořen hlavně proto, že rozpočtu EU a VFR chybí zdroje a flexibilita, které je zapotřebí k pohotovému a komplexnímu řešení různých aspektů takových krizí; vyzývá EU, aby s cílem zvýšit účinnost a reakceschopnost humanitární a rozvojové pomoci poskytované z rozpočtu EU souhlasila s tím, že příští rok bude hledat komplexnější řešení pro financování krizí v rámci letošní revize VFR na období 2014–2020 a revize vnějších finančních nástrojů v roce 2016;

7. obzvláště vyzývá, aby byl proveden řádný přezkum stropů s cílem umožnit začlenění krizového mechanismu do VFR, a obnovit tak jednotnost rozpočtu; domnívá se, že přezkum VFR by poskytl adekvátnější rozpočtovou, demokratickou a právní jistotu; zdůrazňuje dále, že je zapotřebí přezkoumat finanční pravidla s cílem zjednodušit správu rozpočtových prostředků EU a jako součást integrovaného přístupu dosáhnout větších synergií mezi rozpočtem Unie, Evropským rozvojovým fondem a dvoustrannou spoluprací, a tak zvýšit dopad rozvojového financování a vytyčit cestu k zahrnutí ERF do rozpočtu při současném dodržení úrovně zdrojů, která je plánována od roku 2021; naléhavě vyzývá Komisi, aby přijala bezprostřední kroky na lepší zapojení rozpočtového orgánu a lepší sladění svěřeneckých fondů a dalších mechanismů s rozpočtovou normou, zejména jejich zařazením do rozpočtu Unie.

8. konstatuje, že Evropský parlament jakožto složka rozpočtového orgánu prokázal odpovědnost, když souhlasil s urgentním uvolněním finančních prostředků; vyjadřuje však politování nad tím, že zvyšování počtu urgentních nástrojů vede k opouštění metody Společenství; ujišťuje, že je odhodlán zachovat základní zásady rozpočtu Unie, zejména jednotnost rozpočtu a spolurozhodování; domnívá se, že je skutečně naléhavé přehodnotit schopnost reakce Unie tváří v tvář rozsáhlým krizím, zejména pokud jde o jejich rozpočtovou dimenzi; podmiňuje svůj souhlas s budoucími návrhy krizových nástrojů začleněním těchto dimenzí do přezkumu VFR v polovině období, který se předpokládá do konce roku 2016;

9. konstatuje, že další finanční prostředky jsou čerpány z jiných finančních nástrojů rozpočtu EU, například 125 milionů EUR z nástroje pro rozvojovou spolupráci, 50 milionů EUR z nástroje pro humanitární pomoc a 200 milionů EUR z evropského nástroje sousedství;

10. poznamenává, že z celkového příspěvku EU ve výši 1,8 miliardy EUR je dodatečným zdrojem pouze 1 miliarda EUR z rezervy ERF; je znepokojen tím, že financování tohoto svěřenského fondu EU může být na úkor jiných cílů v oblasti rozvoje; připomíná, že nástroj svěřenského fondu EU by měl doplňovat již existující nástroje, a vyzývá Komisi, aby zajistila transparentnost a odpovědnost, pokud jde o použití a výši prostředků stávajících rozpočtových položek, z nichž se svěřenský fond EU financuje;

11. důrazně vyzdvihuje fakt, že prostředky z ERF a oficiální rozvojové pomoci musí směřovat na ekonomický, lidský a sociální rozvoj přijímací země se zvláštním důrazem na problematické otázky rozvoje uvedené v rozhodnutí o svěřenském fondu; zdůrazňuje, že rozvoj není možný bez bezpečnosti; odsuzuje jakékoli využívání prostředků ERF a oficiální rozvojové pomoci na řízení migrace a jakýchkoli operací, jež nesledují rozvojové cíle;

Financování nejméně rozvinutých zemí

12. zdůrazňuje, že bude-li svěřenský fond EU pro Afriku financován z ERF a v některých případech i z prostředků vyčleněných členskými státy na podporu rozvoje, může se to projevit v těch afrických zemích přijímajících pomoc, na něž se svěřenský fond nevztahuje, zejména v nejméně rozvinutých zemích;

13. hluboce lituje skutečnosti, že ačkoliv oficiální rozvojová pomoc je pro nejméně rozvinuté země neustále důležitá, objem rozvojové pomoci poskytované těmto zemím, který byl již tak malý, se v roce 2014 již druhý rok po sobě snížil a že podíl prostředků vyčleněných na pomoc těmto zemím je nejnižší za posledních deset let; vyzývá proto Komisi a členské státy, aby zajistily, že tato pomoc nemine nejchudší země, a bude tak moci pokrýt náklady na stávající krize;

Úloha občanské společnosti, nevládních organizací, místních orgánů a mezinárodních organizací

14. domnívá se, že svěřenský fond EU pro Afriku by měl přispívat k rozvoji v tranzitních zemích a zemích původu migrantů, k posílení a zlepšení místních veřejných služeb (sociálních služeb, zdravotnictví, vzdělávání, zajištění výživy, kultury), politické angažovanosti a správy věcí veřejných, zejména prostřednictvím projektů se zapojením místních společenství; domnívá se, že fond by měl přispívat k rozvoji zaměstnanosti v místních odvětvích a současně k dodržování lidských práv a ochraně životního prostředí; v tomto kontextu se domnívá, že jsou nutné konzultace s místními vládními orgány jakožto s plnohodnotnými partnery, jestliže existují záruky efektivnosti a řádné správy v souladu se zásadou účinnosti pomoci, a že tyto orgány by rovněž měly být hlavními aktéry odpovídajícími za veřejné služby poskytované na místní úrovni; domnívá se, že občanská společnost, nevládní organizace, mezinárodní organizace a komunity žijící v diaspoře by měly hrát doplňkovou a klíčovou roli při řešení hlavních příčin migrace a zlepšování místních služeb;

15. připomíná, že regionální a místní orgány, občanská společnost a nevládní organizace

jsou z hlediska účinné rozvojové politiky přirozenými partnery, a že je nezbytný neustálý dialog s vnitrostátními orgány a místními společenstvími, aby bylo možné určit společné strategie a priority a uplatňovat při provádění fondu přístup založený na důkazech, zvláště ve státech, které vykazují nedostatečné záruky řádné správy věcí veřejných a transparentnosti; vyzývá k tomu, aby i na tomto poli byla dodržována zásada subsidiarity a odpovědnost; zdůrazňuje, že by místní vládní orgány, místní občanská společnost, nevládní organizace a mezinárodní organizace měly být ve velké míře zapojovány do plánování, provádění a hodnocení svěřenského fondu EU; vyzývá Komisi, aby objasnila a formalizovala konzultační postupy s těmito zúčastněnými stranami s cílem zajistit jejich účinnou účast v diskusích vedených v operačních výborech, a to při dodržování jasných a transparentních kritérií;

16. zdůrazňuje význam zajištění lepší rovnováhy financování mezi vládami přijímající země a zejména spolehlivými subjekty občanské společnosti, které mají tendenci si více uvědomovat společenské nedostatky, u nichž je zapotřebí podpora;

17. připomíná, že v rámci přístupu ke zvyšování odolnosti je důležité zaměřit se na obyvatele a komunity, a je pevně přesvědčen, že svěřenský fond EU by neměl být orientován pouze na ekonomický rozvoj, ale i na místní projekty, jež sledují konkrétní cíle zlepšení kvality, rovnocenného a všeobecného přístupu k základním službám a ke školením za účelem rozvoje místních dovedností, a rovněž by fond měl být orientován na potřeby zranitelných společenství, včetně menšin;

Transparentnost a srozumitelnost v zájmu lepšího dosažení cílů

18. uznává složitost a mnohorozměrnou povahu současné uprchlické krize; varuje však před vážným rizikem zneužití rozvojové pomoci EU, zejména v zemích zasažených konflikty, kde jsou otázky bezpečnosti, migrace a rozvoje úzce provázány; zdůrazňuje, že projekty hrazené ze svěřenského fondu EU vytvořeného za použití zdrojů věnovaných v zásadě zejména na rozvojové účely musí sledovat rozvojové cíle; zdůrazňuje, že projekty určené k posílení bezpečnostních kapacit určitých zemí musí být navrženy tak, aby byl jejich konečný výsledek zaměřen na snížení chudoby, ale také na stabilitu a bezpečnost přijímacích zemí;

19. připomíná Komisi a orgánům přímo pověřeným správou svěřenského fondu, že prostředky čerpané z ERF nebo jiných zdrojů určených na rozvojovou pomoc musí být využity výhradně na operace zaměřené přímo na rozvojovou pomoc; žádá Komisi, aby poskytla výslovné ujištění o takovém využití a zajistila poskytování pravidelných a komplexních zpráv o využívání těchto prostředků;

20. připomíná, že rozpočet EU nemůže být použit na přímé financování vojenských či obranných operací (čl. 41 odst. 2 SEU), avšak výslovně nevylučuje operace na udržení míru s rozvojovými cíli; dále připomíná, že články 209 a 212 Smlouvy o fungování Evropské unie výslovně nevylučují financování budování kapacit v oblasti bezpečnosti;

21. vyzývá Komisi strategickou radu a operační výbor, aby se soustředily předně na budování kapacit, stabilitu a mír, odolnost, zajišťování dobrých životních podmínek místních obyvatel a posílení jejich postavení, podporu, ochranu a dodržování lidských práv, vytváření pracovních příležitostí a odbornou přípravu, zejména pro ženy a mladé lidi;

22. zdůrazňuje, že hlavním záměrem rozvojové politiky EU, který je formulován v článku 208 SFEU, musí být snižování a vymýcení chudoby; v tomto ohledu lituje skutečnosti, že ačkoliv příspěvky EU budou do svěřenského fondu EU směřovat zejména prostřednictvím zdrojů oficiální rozvojové pomoci, tento mechanismus financování nebude zaměřen výhradně na cíle orientované na rozvoj; zdůrazňuje, že v rámci svěřenského fondu EU musí být jasně, transparentně a sdělitelně rozlišovány na jedné straně finanční příděly na rozvojová opatření a na straně druhé finanční příděly na opatření spjatá s řízením migrace, s kontrolami na hranicích a všemi ostatními činnostmi; zdůrazňuje, že pokud by oficiální rozvojová pomoc byla rozmělněna tak, že by na boj proti extrémní chudobě bylo využíváno méně prostředků, pak by to poškodilo značné úspěchy dosažené na poli mezinárodního rozvoje a ohrozilo nedávno přijaté cíle udržitelného rozvoje;

Soudržnost politiky EU a závazky EU v oblasti lidských práv

23. vyzývá EU, aby ze dvou následujících hledisek prokázala větší soudržnost, pokud jde o její působení na poli mezinárodní spolupráce za účelem rozvoje: EU a členské státy by měly na jedné straně jednat v souladu se svými závazky, a na straně druhé prokazovat celkovou soudržnost svých vnějších politik a nástrojů pro oblast Afriky, a to obzvláště s ohledem na ducha společného postupu, v němž se nese dohoda mezi AKT a EU uzavřená v Cotonou; za druhé se domnívá, že svěřenský fond EU by měl být odrazem zásad soudržnosti politik ve prospěch udržitelného rozvoje a doplňkovosti mezi všemi činiteli v oblasti rozvoje a v jeho využívání by neměly být žádné rozpory mezi rozvojovými cíli a politikami v oblasti bezpečnosti a humanitární a migrační politikou; doufá, že balíček opatření pro zlepšování právní úpravy přispěje k prosazování soudržnosti politik ve prospěch udržitelného rozvoje díky tomu, že zohlední rozvoj a lidská práva ve všech svých posouzeních dopadu;

24. připomíná, že pravidla a kritéria, kterými se řídí poskytování rozvojové pomoci ze svěřenského fondu EU, musí být nastavena podle sdílených hodnot a společných zájmů, zejména v zájmu dodržování a podpory lidských práv; v tomto ohledu zdůrazňuje, že politika EU týkající se spolupráce v otázkách bezpečnosti, řízení migrace, obchodování s lidmi a převaděčství, by měla zahrnovat zvláštní body, jejichž cílem by bylo zajistit dodržování lidských práv a zásad právního státu se zvláštním přihlédnutím k právům žen, právům osob z komunity LGBTI, k sexuálnímu a reprodukčnímu zdraví a sexuálním a reprodukčním právům, k právům dětí, menšin a jiných, obzvláště zranitelných skupin; připomíná, že EU musí podporovat boj proti diskriminaci na základě náboženského vyznání nebo přesvědčení, pohlaví, rasového nebo etnického původu, věku, zdravotního postižení a sexuální orientace;

25. poukazuje na to, že svěřenské fondy musí přispívat k plnění dlouhodobých cílů spočívajících v upevnění míru a posílení místní správy v přijímajících zemích; zdůrazňuje, že je nutné pečlivě a systematicky posuzovat dopad opatření financovaných ze svěřenského fondu EU pro Afriku na poskytování humanitární pomoci; zdůrazňuje, že svěřenský fond EU by neměl podrývat dlouhodobou rozvojovou spolupráci Evropské unie; zdůrazňuje, že odpovědnost a doplňkovost dlouhodobých a krátkodobých projektů musí být zajištěna, zaručena a sladěna s existujícími strategiemi EU pro jednotlivé regiony a země, pokud jde o Sahel, Guinejský záliv, Africký roh a sever Afriky; zdůrazňuje, že k zajištění správného přidělování finančních prostředků a vytváření úzkých partnerství s širokou škálou subjektů občanské společnosti je zapotřebí komplexní analýza země a odvětví; vítá skutečnost, že do svěřenského fondu EU byl

zahrnut i prvek výzkumu coby potenciální příležitost vytvořit možnosti pro rozvoj a synergie mezi EU a dotčenými zeměmi;

Cíle a návazné kroky

26. vyzývá Komisi, aby systematicky monitorovala, jakým způsobem jsou prostředky ze svěřenského fondu EU využívány a jak jsou přidělovány a aby posílila kontrolní pravomoci Parlamentu, pokud jde o svěřenský fond EU; obzvláště vyzývá Radu a Komisi, aby pravidelně informovaly o zvláštních krocích, které EU a africké státy podnikají při využívání těchto prostředků, a aby informovaly o dosažených výsledcích;

27. je znepokojen nedostatečnou koordinací mezi všemi subjekty zapojenými do spravování svěřenského fondu EU (zejména mezi generálním ředitelstvím Komise pro mezinárodní spolupráci a rozvoj (GŘ DEVCO) a jejím útvarem pro humanitární pomoc a civilní ochranu (ECHO)) a chybějícími jasnými pokyny ohledně přístupu k dostupným zdrojům financování; odsuzuje skutečnost, že kritéria financování a zdroje financování dostupné pro občanskou společnost nejsou v rámci svěřenského fondu EU jasné ani transparentní; připomíná nezbytnost lepší komunikace mezi Komisí, členskými státy a Parlamentem v rámci plánování a provádění činností svěřenského fondu EU, a to obecně v zájmu dalšího plánování případných dalších svěřenských fondů; připomíná, že Komise musí věnovat patřičnou pozornost soudržnosti kroků, které provádí, a jejich koordinaci s programy regionálního rozvoje, aby zabránila překrývání a zajistila, že úsilí se soustředí na rozvoj, a nikoli na kontrolu hranic a jejich zabezpečení před migranty; vyzývá Komisi, aby ze stejného důvodu, jakož i s cílem dosáhnout co největšího efektu a účinnosti globální pomoci vedla v souvislosti se svěřenským fondem EU intenzivní dialog s OSN; vyzývá Komisi, aby vyvíjela větší úsilí o systematičtější posuzování dopadů svých politik a uvolňování finančních prostředků, včetně svěřenského fondu EU, zejména pokud jde o jejich vliv na udržitelný rozvoj, lidská práva a rovnost pohlaví, a aby výsledky těchto posouzení začleňovala do svých politik a programování;

28. zdůrazňuje dosavadní nedostatečné zapojení Parlamentu do zřizování svěřenského fondu EU a trvá na tom, že je nutné zaručit parlamentní kontrolu uplatňování fondu, a to prostřednictvím podrobných zpráv pravidelně předkládaných Komisí;

29. domnívá se, že vzhledem k mimořádné flexibilitě a pohotovosti, kterými se svěřenský fond vyznačuje, by pravidelné zprávy měly být Parlamentu předkládány alespoň jednou za půl roku; velmi zdůrazňuje, že je zapotřebí transparentního monitorování činnosti fondu, jejího hodnocení a odpovědnosti za jeho činnost;

30. domnívá se, že v zájmu šíření výsledků, zapojování a zvyšování informovanosti evropských subjektů ze soukromé sféry, místních a regionálních orgánů, nevládních organizací a občanské společnosti je mimořádně důležitá transparentnost, komunikace a viditelnost projektů zpracovávaných prostřednictvím svěřenského fondu EU, aby bylo možné vytvořit podmínky pro zapojení většího počtu stran a usnadnit účast členských států;

31. podtrhuje, že je nutné bedlivě sledovat provádění ustanovení o přerozdělování a navracení do zemí původu a sledovat rovněž finanční závazky členských států a dbát přitom obzvláště na dodržování lidských práv;

32. připomíná, že migrační politiky EU by měly předně usilovat o řešení hlavních příčin migrace; zdůrazňuje, že migrační politiky EU by měly napomáhat k míru a stabilitě a k hospodářskému rozvoji, jak stanoví cíle č. 3, 4 a 5, dílčí cíl č. 7 cíle č. 10 a cíl č. 16 agendy pro udržitelný rozvoj 2030 užší součinností se třetími zeměmi v zájmu zlepšení spolupráce na zajišťování návratu osob a jejich opětovného začleňování do jejich zemí původu, včetně vysoce kvalifikovaných migrantů, na zajišťování dobrovolného návratu a zpětného přebírání osob způsobem, který jim nabídne více příležitostí;

33. zdůrazňuje, že nestabilita a hmatatelné nebezpečí jsou hlavními příčinami násilného vysidlování, a proto při provádění fondu podporuje vnímavý přístup ke konfliktům, který bude upřednostňovat předcházení konfliktům, budování státu, řádnou správu věcí veřejných a prosazování právního státu; je přesvědčen o tom, že svěřenský fond EU je velkou příležitostí pro EU k tomu, aby posílila svoji spolupráci a politický dialog s africkými partnery, zejména pokud jde o účinné provádění dohod o navracení a zpětném přebírání osob, a vybudovala společné strategie pro řízení migračních toků; poukazuje na nezbytné sdílení odpovědnosti mezi EU a jejími africkými partnery v souladu se závěry vrcholné schůzky ve Vallettě v listopadu 2015; domnívá se, že rozvojová pomoc by neměla být využívána na zastavení toku migrantů a žadatelů o azyl a že projekty financované svěřenským fondem by neměly být záminkou ke znemožnění odchodu ze země nebo uzavření hranic mezi státy, když jsou zároveň opomíjeny důvody, které vyhánějí lidi z jejich domovů; je hluboce znepokojen dopadem, který by svěřenský fond EU mohl mít na lidská práva, pokud by k zastavení migračních toků došlo na základě spolupráce se zeměmi, které závažným způsobem a ve velkém rozsahu porušují základní práva; žádá Komisi, aby zajistila, že dotyčný fond splní svůj účel, kterým je pomoci přímo těm, kteří to potřebují, a nikoli financovat vlády zodpovědné za porušování lidských práv; vyzývá k tomu, aby v rámci projektů financovaných EU byla více respektována lidská práva migrantů;

34. zdůrazňuje, že je důležité pochopit příčiny a následky mezinárodní migrace, včetně příslušného rozhodovacího procesu a mechanismů vedoucích k migraci, z genderového hlediska; připomíná, že ženy a dívky z řad uprchlíků a migrantů jsou zvláště zranitelné, pokud se ocitnou v situaci, kdy nelze zaručit jejich bezpečnost a kdy se mohou stát obětí sexuálního násilí nebo vykořisťování; zdůrazňuje, že svěřenský fond EU musí přispět k ochraně, podpoře a pomoci zranitelným migrantům, uprchlíkům a obětem obchodování a že zvláštní pozornost je třeba věnovat ženám a dětem;

35. konstatuje, že svěřenecký fond EU pro Afriku byl vytvořen v návaznosti na summit vedoucích představitelů a vlád afrických a evropských států ve Vallettě, který se zaměřil na problematiku migrace; vyzývá Komisi, aby poskytla Parlamentu přehled konkrétních opatření, která následovala po tomto summitu, zejména pokud jde o rozvoj, boj proti převaděčům a podpis dohod o navracení, zpětném přebírání a opětovném začlenění; vyzývá Radu, aby Komisi poskytla mandáty nezbytné k uzavření těchto dohod se zeměmi, jichž se týká svěřenecký fond EU;

o

o o

36. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení předsedovi Evropské rady, místopředsedkyni Komise, vysoké představitelce pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, Radě, Komisi, parlamentům členských států, spolupředsedům Smíšeného

parlamentního shromáždění AKT-EU a předsedovi Panafrického parlamentu.